

Γλώσσες Περιγραφής Υλικού I

Θέματα πρακτικής εξάσκησης

Νικόλαος Καββαδίας
nkavn@uop.gr

29 Μαΐου 2012

Σκιαγράφηση της διάλεξης

- Ανασκόπηση θεμάτων παλαιών εξετάσεων του μαθήματος
 - Εξεταστική περίοδος Ιουνίου-Ιουλίου 2010
 - Εξεταστική περίοδος Σεπτεμβρίου 2010
- Περιεχόμενο εξετάσεων
 - Θεωρητικά θέματα
 - Τι γνωρίζετε για ROM, RAM, FSM, FSMD
 - Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (multiple-choice)
 - Συνδυαστικά κυκλώματα
 - Μνήμες
 - Ακολουθιακά κυκλώματα
 - Μη-προγραμματιζόμενοι επεξεργαστές (FSMD)
 - Κύκλωμα άθροισης όρων
 - Κύκλωμα πολλαπλασιασμού αλά ρωσικά

Ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής (1)

1. Τι είναι ένα αρχείο testbench;
A) Το top-level αρχείο του κυκλώματος.
B) Αρχείο για τον έλεγχο του κυκλώματος.
C) Ένα πακέτο με δηλώσεις του χρήστη.
D) Εναλλακτική περιγραφή του κυκλώματος.
2. Δίνονται τα διανύσματα $a[6:10]$, $b[6:2]$, $c[1:4]$. Ποιο το εύρος του καθενός, αντίστοιχα;
A) 6, 4, 4. B) 5, 3, 5. C) 5, 5, 4. D) 6, 4, 5.
3. Για τα παραπάνω διανύσματα a , b , c , ποια από τις παρακάτω αναθέσεις δεν είναι ορθή;
A) $a[6:10] \leq \{c, 1'b1\}$; B) $a[5:4] \leq b[4:5]$;
C) $c[1:3] = a[6:8]$; D) $b[2:2] = 1$;
4. Ποια από τις παρακάτω δεν αποτελεί λέξη-κλειδί της Verilog;
A) in. B) output. C) wire. D) reg.
5. Για το ακόλουθο τμήμα κώδικα Verilog συμπληρώστε τη σωστή λίστα ευαισθησίας.

```
always @(...) begin
  a = b + 1'b1; c = {1'b0, b[5:0]}; d = a ^ c ^ e;
end
```

- A) a, b, c, e. B) a, b, c, d, e. C) a, c, d. D) a, b, d, e.

Συνδυαστική άσκηση 1

- Πολυπλέκτης 3-σε-1 με εισόδους δεδομένων των 4-bit.
- Επίλυση της άσκησης

```
module mux3to1_4b(f, a, b, c, sel);  
  input [3:0] a, b, c;  
  input [1:0] sel;  
  output [3:0] f;  
  reg [3:0] f;  
  
  always @(a or b or c or sel)  
  begin  
    case (sel)  
      2'b00 : f = a;  
      2'b01 : f = b;  
      2'b10 : f = c;  
      default : f = 4'hZ;  
    endcase  
  end  
endmodule
```

Συνδυαστική άσκηση 2

- Κύκλωμα πλειοψηφίας (majority voter) τεσσάρων εισόδων του 1-bit. Η έξοδος του είναι 1'b1 όταν τρεις ή παραπάνω από τις εισόδους του έχουν την τιμή 1'b1 αλλιώς είναι 1'b0.
- Επίλυση της άσκησης

```
module majority_4b (y, a, b, c, d);  
  input a, b, c, d;  
  output y;  
  reg [3:0] abcd;  
  reg y;  
  
  always @(a or b or c or d)  
  begin  
    abcd = {a, b, c, d};  
    case (abcd)  
      7, 11, 13, 14, 15: y = 1'b1;  
      default: y = 1'b0;  
    endcase  
  end  
endmodule
```

Συνδυαστική άσκηση 3

- Αποκωδικοποιητής 2-σε-4.
- Επίλυση της άσκησης

```
module ex2_2 (sel, res);  
  input [1:0] sel;  
  output [3:0] res;  
  reg [3:0] res;  
  
  always @(sel)  
  begin  
    case (sel)  
      2'b00 : res = 4'b0001;  
      2'b01 : res = 4'b0010;  
      2'b10 : res = 4'b0100;  
      2'b11 : res = 4'b1000;  
      default : res = 4'b0000;  
    endcase  
  end  
endmodule
```

Αριθμητική μονάδα (1)

- Αριθμητική μονάδα με εισόδους δεδομένων a, b των 8-bit (απρόσημοι), είσοδο επιλογής sel των 3-bit, και έξοδο δεδομένων y των 8-bit, η οποία να εκτελεί τις λειτουργίες:
 - α) ADD: πρόσθεση των a, b ,
 - β) SUB: αφαίρεση των a, b ,
 - γ) XOR: αποκλειστικό-Ή των a, b ,
 - δ) MOVB: μεταφορά του b στην έξοδο,
 - ε) AVG: εξαγωγή του μέσου $((a + b)/2)$ των a, b χωρίς τη χρήση διαίρεσης,
 - στ) CMP: σύγκριση των a, b . Η έξοδος y είναι $8'h01$ όταν $a > b$, αλλιώς είναι $8'h00$.Να γράψετε τις σωστές εξόδους κάθε λειτουργίας για $a = 8'h53$, $b = 8'hBC$.

Αριθμητική μονάδα (2)

```
module ex3_1(a, b, sel, y);
  input [7:0] a, b;
  input [2:0] sel;
  output [7:0] y;
  reg [7:0] y;
  reg [8:0] p;

  always @(a or b or sel) begin
    case (sel)
      // ADD
      3'b000 : y = a + b;
      // SUB
      3'b001 : y = a + (~b) + 1;
      // XOR
      3'b010 : y = a ^ b;
      // MOVB
      3'b011 : y = b;
      // AVG
      3'b100 : begin
        p = {1'b0, a} + {1'b0, b};
        y = p[8:1];
      end
      // CMP
      3'b101 : y = (a > b) ? 1'b1 : 1'b0;
      default : y = 0;
    endcase
  end
endmodule
```

Έλεγχος ορθής λειτουργίας της αριθμητικής μονάδας

Εκτύπωση διαγνωστικής εξόδου στη στάνταρ έξοδο (κονσόλα)

```
10000: a=53, b=bc, sel=000, y=0f
20000: a=53, b=bc, sel=001, y=97
30000: a=53, b=bc, sel=010, y=ef
40000: a=53, b=bc, sel=011, y=bc
50000: a=53, b=bc, sel=100, y=87
60000: a=53, b=bc, sel=101, y=00
70000: a=53, b=bc, sel=110, y=00
80000: a=53, b=bc, sel=111, y=00
```

Σύγχρονη μνήμη ROM

- Σύγχρονη μνήμη ROM (είσοδοι *clk*, *address*, έξοδος *data* των 8-bit) για τους 8 διαδοχικούς πρώτους αριθμούς, ξεκινώντας από τον 2. Πρώτος αριθμός είναι αυτός που διαιρείται ακριβώς μόνο με το 1 και τον εαυτό του. Χρησιμοποιείστε κατάλληλο εύρος διεύθυνσης.
- Επίλυση της άσκησης

```
module rom_8_8 (clk, address, data);
  input  clk;
  input  [2:0] address;
  output [7:0] data;
  reg [7:0] ROM [0:7];
  reg [7:0] data;

  initial begin
    ROM[ 0] = 8'h02; ROM[ 1] = 8'h03;
    ROM[ 2] = 8'h05; ROM[ 3] = 8'h07;
    ROM[ 4] = 8'h0B; ROM[ 5] = 8'h0D;
    ROM[ 6] = 8'h11; ROM[ 7] = 8'h13;
  end

  always @(posedge clk)
    data <= ROM[address];
endmodule
```

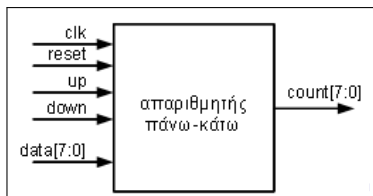
Μνήμη RAM σύγχρονης ανάγνωσης

- Μνήμη RAM των 32 θέσεων με σύγχρονη ανάγνωση και εισόδους *clk*, *we* του 1-bit, *address* κατάλληλου εύρους, *din* των 8-bit, και έξοδο *dout* των 8-bit.
- Επίλυση της άσκησης

```
module ex2_1 (clk, we, address, din, dout);  
  input  clk, we;  
  input  [4:0] address;  
  input  [7:0] din;  
  output [7:0] dout;  
  reg    [7:0] RAM [31:0];  
  reg    [7:0] dout;  
  
  always @(posedge clk) begin  
    if (we) begin  
      RAM[address] <= din;  
    end  
    dout <= RAM[address];  
  end  
endmodule
```

Ακολουθιακό κύκλωμα (1)

- Σύγχρονος απαριθμητής των 8-bit με δυνατότητα απαρίθμησης προς τα πάνω και προς τα κάτω (up-down counter). Ο απαριθμητής διαθέτει τις εισόδους `clk`, `reset`, `up`, `down` που είναι εισόδοι ελέγχου, την είσοδο δεδομένων `data` που φορτώνεται κατά το `reset`, και την έξοδο δεδομένων `count`. Όταν μόνο η είσοδος `up` είναι 1 απαριθμεί προς τα πάνω, όταν μόνο η `down` είναι 1 απαριθμεί προς τα κάτω και όταν και οι δύο εισόδοι ελέγχου είναι 1 δεν εκτελείται καμία από τις δύο λειτουργίες.

Ακολουθιακό κύκλωμα (2)

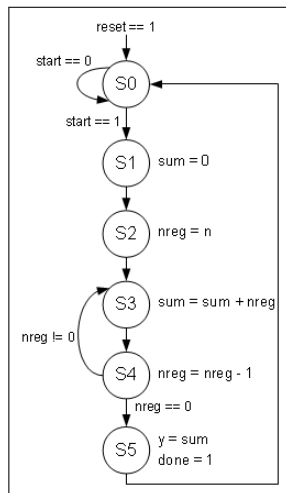
Επίλυση της άσκησης

```
module up_down_counter8 (clk, reset, up, down, data, count);
  input      clk, reset, up, down;
  input [7:0] data;
  output [7:0] count;
  reg [7:0]   count;

  always @(posedge clk or posedge reset) begin
    if (reset)
      count <= data;
    else if ((up) && (~down))
      count <= count + 1;
    else if ((~up) && (down))
      count <= count - 1;
    else
      count <= count;
  end
endmodule
```

FSMD 1: Κύκλωμα άθροισης όρων (summing circuit)

Το διπλανό σχήμα περιγράφει το διάγραμμα καταστάσεων του FSMD για την άθροιση n διαδοχικών όρων (summing circuit). Το κύκλωμα διαθέτει είσοδο ρολογιού clk , επανατοποθέτησης $reset$, ενεργοποίησης $start$, είσοδο n με εύρος W -bit, έξοδο δεδομένων y των W -bit, και έξοδο κατάστασης $done$ που γίνεται 1 με την ολοκλήρωση των υπολογισμών. Ακόμη, υπάρχει καταχωρητής $nreg$ που προσφέρει προσωρινή αποθήκευση για τα δεδομένα n και καταχωρητής sum των W -bit για το συσσωρευόμενο αποτέλεσμα.

Περιγραφή της υλοποίησης FSMD του summing circuit

```
module summing (clk, reset, start, n, y, done);  
    parameter WIDTH = 8;  
    parameter s0=3'b000, s1=3'b001, s2=3'b010,  
              s3=3'b011, s4=3'b100, s5=3'b101;  
    input clk, reset, start;  
    input [WIDTH-1:0] n;  
    output [WIDTH-1:0] y;  
    output done;  
    reg [WIDTH-1:0] y, sum, n_reg;  
    reg done;  
    reg [2:0] state;  
  
    always @(posedge clk or posedge reset) begin  
        done = 1'b0;  
        if (reset) begin  
            state = s0;  
            done = 1'b0;  
            y = 0;  
        end  
        else begin  
            case (state)  
                s0: begin  
                    if (start)  
                        state = s1;  
                    else  
                        state = s0;  
                end  
            end  
        end  
    end
```

```
        s1: begin  
            sum = 0;  
            state = s2;  
        end  
        s2: begin  
            n_reg = n;  
            state = s3;  
        end  
        s3: begin  
            sum = sum + n_reg;  
            state = s4;  
        end  
        s4: begin  
            n_reg = n_reg - 1;  
            if (n_reg == 0)  
                state = s5;  
            else  
                state = s3;  
        end  
        s5: begin  
            y = sum;  
            done = 1'b1;  
            state = s0;  
        end  
        default:  
            state = s0;  
    endcase  
end  
endmodule
```


Έλεγχος ορθής λειτουργίας του FSMD 1 με testbench (1)

- Κλήση της διεργασίας \$readmemh για την ανάγνωση δεδομένων εισόδου από αρχείο
- Κλήση της διεργασίας \$fopen και εκτύπωση διαγνωστικής εξόδου σε αρχείο
- Τα περιεχόμενα του αρχείου κειμένου "summing_test_data_hex.txt" (n, y)

```
01 01
02 03
03 06
04 0a
05 0f
06 15
07 1c
08 24
09 2d
0a 37
0b 42
0c 4e
0d 5b
0e 69
0f 78
10 88
```

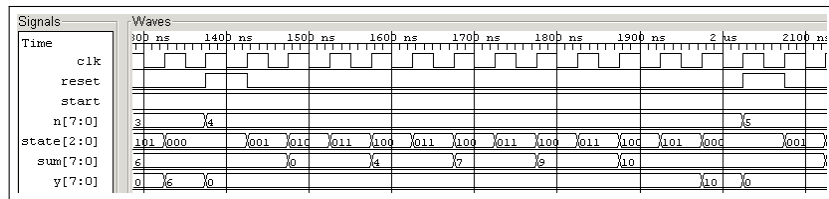
Έλεγχος ορθής λειτουργίας του FSMD 1 με testbench (2)

- Εκτύπωση διαγνωστικής εξόδου στο αρχείο "summing_alg_test_results.txt"

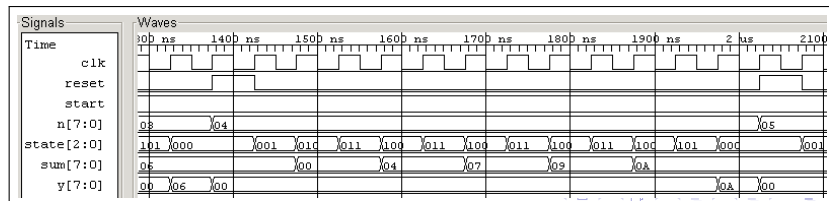
```
SUMMING OK: Number of cycles =      6
SUMMING OK: Number of cycles =      8
SUMMING OK: Number of cycles =     10
SUMMING OK: Number of cycles =     12
SUMMING OK: Number of cycles =     14
SUMMING OK: Number of cycles =     16
SUMMING OK: Number of cycles =     18
SUMMING OK: Number of cycles =     20
SUMMING OK: Number of cycles =     22
SUMMING OK: Number of cycles =     24
SUMMING OK: Number of cycles =     26
SUMMING OK: Number of cycles =     28
SUMMING OK: Number of cycles =     30
SUMMING OK: Number of cycles =     32
SUMMING OK: Number of cycles =     34
SUMMING OK: Number of cycles =     36
SUMMING algorithm test has passed
```

Προσομοίωση του επεξεργαστή summing

Χρονικό διάγραμμα (τιμές στο δεκαδικό)

Χρονικό διάγραμμα (τιμές στο δεκαεξαδικό)

FSMD 2: Κύκλωμα πολλαπλασιασμού αλά ρωσικά (1)

- Ο επόμενος πίνακας περιγράφει σε φυσική γλώσσα κατά βήματα τον αλγόριθμο του πολλαπλασιασμού αλά ρωσικά (Russian peasant multiplication). Ζητείται ο σχεδιασμός του αντίστοιχου κυκλώματος FSMD σε Verilog. Το κύκλωμα διαθέτει είσοδο ρολογιού *clk*, επανατοποθέτησης *reset*, ενεργοποίησης *start*, θετικές εισόδους *m1, m2* με εύρος 16-bit, καθώς και έξοδο δεδομένων *y* των 16-bit, και έξοδο κατάστασης *done* που γίνεται 1 με την ολοκλήρωση των υπολογισμών. Ακόμη, υπάρχει καταχωρητής *p* που προσφέρει αποθήκευση του προσωρινού αποτελέσματος και βοηθητικοί καταχωρητές *t1, t2* των 16-bit.

FSMD 2: Κύκλωμα πολλαπλασιασμού αλά ρωσικά (2)

■ Περιγραφή λειτουργίας του πολλαπλασιαστή

Κατάσταση	Λειτουργία
S1	$p = 0; t1 = m1; t2 = m2;$
S2	Αν $t2 > 0$, τότε επόμενη κατάσταση είναι η S3, αλλιώς η S7
S3	Αν ο $t2$ είναι περιττός, τότε $p = p + t1;$
S4	Διπλασιασμός του $t1$
S5	Υποδιπλασιασμός του $t2$
S6	Επόμενη κατάσταση η S2
S7	$y = p;$

Περιγραφή της υλοποίησης FSMD του Russian peasant multiplication (1)

```
module ex4 (clk, reset, start, m1, m2, y, done);
  parameter WIDTH = 16;
  parameter s1=3'b000, s2=3'b001, s3=3'b010,
            s4=3'b011, s5=3'b100, s6=3'b101,
            s7=3'b110;
  input clk, reset, start;
  input [WIDTH-1:0] m1;
  input [WIDTH-1:0] m2;
  output [WIDTH-1:0] y;
  output done;
  reg [WIDTH-1:0] y, p;
  reg [WIDTH-1:0] t1, t2;
  reg done;
  reg [2:0] state;

  always @(posedge clk or posedge reset)
  begin
    done = 1'b0;
    if (reset) begin
      state = s1;
      p = 0;
      t1 = 0;
      t2 = 0;
    end
  else begin
```

```
    case (state)
      s1: begin
        if (start) begin
          p = 0;
          t1 = m1;
          t2 = m2;
          state = s2;
        end
        else
          state = s1;
      end
      s2: begin
        if (t2 > 0)
          state = s3;
        else
          state = s7;
      end
      s3: begin
        if (t2[0] == 1'b1) begin
          p = p + t1;
        end
        state = s4;
      end
    end
```

Περιγραφή της υλοποίησης FSMD του Russian peasant multiplication (2)

```
s4: begin
    t1 = {t1[WIDTH-2:0], 1'b0};
    state = s5;
end
s5: begin
    t2 = {1'b0, t2[WIDTH-1:1]};
    state = s6;
end
s6: begin
    state = s2;
end
s7: begin
    y = p;
    done = 1'b1;
    state = s1;
end
default:
    state = s1;
endcase
end
endmodule
```

Έλεγχος ορθής λειτουργίας του FSMD 2 με testbench (1)

Τα περιεχόμενα του αρχείου κειμένου "ex4_test_data.txt"
($m1$, $m2$, y)

```
...  
06 07 002a  
06 08 0030  
06 09 0036  
06 0a 003c  
06 0b 0042  
06 0c 0048  
06 0d 004e  
06 0e 0054  
06 0f 005a  
07 00 0000  
07 01 0007  
07 02 000e  
07 03 0015  
07 04 001c  
07 05 0023  
07 06 002a  
07 07 0031  
07 08 0038  
07 09 003f  
07 0a 0046  
...
```


Έλεγχος ορθής λειτουργίας του FSMD 2 με testbench (2)

Εκτύπωση διαγνωστικής εξόδου στο αρχείο
"ex4_alg_test_results.txt"

```
...  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      28  
RPMULT OK: Number of cycles =       8  
RPMULT OK: Number of cycles =      13  
RPMULT OK: Number of cycles =      13  
RPMULT OK: Number of cycles =      18  
RPMULT OK: Number of cycles =      18  
RPMULT OK: Number of cycles =      18  
RPMULT OK: Number of cycles =      18  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
RPMULT OK: Number of cycles =      23  
...  
RPMULT algorithm test has passed
```

Προσομοίωση του επεξεργαστή rpnult

Χρονικό διάγραμμα (τιμές στο δεκαδικό)

Χρονικό διάγραμμα (τιμές στο δεκαεξαδικό)

